

Bestuursnotitie: invulling MJBP voor het veilig stellen en beschikbaar stellen van archieven en collecties

Agendapunt: 8
Bijlagen: Acquisitieplan; Handreiking hotspot-monitor
Betreft: Bronnen Flevolandse geschiedenis veilig stellen en toegankelijk maken
Ter: Informatie
D.d.: 16 juni 2022

Bijgaand treft u de volgende stukken aan, ter duiding van voorliggende notitie (bijlage 8):

- Notitie veilig en beschikbaar stellen bronnen Flevolandse geschiedenis
- Financiële onderbouwing + financiële gevolgen : reguliere begroting/ geen gevolgen

1. Achtergrond/aanleiding

Het Flevolands Archief, hierna te noemen HFA, heeft vanaf de start in 2017 een ontwikkeling doorgemaakt en groeit nog steeds. Die groei vindt momenteel plaats aan de hand van het meerjarenbeleidsplan. Hier is opgenomen: “We zetten naast het volledig digitaal beschikbaar hebben van de overheidsarchieven ook in op de duurzame digitale toegankelijkheid van particuliere archieven en het verwerven van archieven van de toekomst.”¹ Deze notitie en de bijlagen stellen het bestuur op de hoogte van manier waarop HFA zorgt voor het veilig en beschikbaar stellen van bronnen voor de Flevolandse geschiedenis.

2. Visie / Wat willen we bereiken

Om een relevante, maatschappelijke locatie om Flevoland te ontdekken te zijn, is het nodig relevante archieven en collecties in veiligheid te brengen en te ontsluiten. Dat is voor de papieren materialen belangrijk, voor digitale stukken is het noodzakelijk. Het verval daarvan gaat sneller en vergt een actieve aanpak. In lijn met de doelstellingen uit het meerjarenbeleidsplan wordt hier op verschillende wijze inhoud en vorm aan gegeven. Dat is door de actualisatie van het Acquisitieplan, door de Leidraad hotspot-monitor en door het vergroten van de toegankelijkheid van bronnen.

De archieven en collecties die verworven worden, moeten toegankelijk zijn om gebruikt te kunnen worden. HFA beheert archieven en collecties, die nog niet allemaal toegankelijk zijn. Er is de komende periode extra aandacht voor het verkleinen van de achterstand in particuliere en overheidsarchieven. Daarnaast adviseren we archiefvormers voor een goed (digitaal) archiefbeheer.

¹ HFA Meerjarenbeleidsplan 2021_2024. Samen vernieuwen en verbinden, vastleggen en delen, p. 23.

Acquisitieplan

In het Acquisitieplan worden de landelijke en Flevolandse selectiedoelstelling weergegeven en vertaald naar voorwaarden, uitgangspunten en speerpunten. Er was actualisatie nodig van het Acquisitieplan uit 2018. Particuliere archieven worden steeds vaker digitaal vormgegeven op uiteenlopende en veranderlijke platformen. Particuliere archieven worden digitaal gevormd en moeten digitaal duurzaam bewaard worden en toegankelijk zijn. Dat vraagt nu aandacht.

Daarnaast wordt in het nieuwe Acquisitieplan nadrukkelijker een evenwicht gezocht tussen de overheids- en particuliere archieven en collecties. Dat wordt onderstreept in de twee speerpunten van Het Flevolands Archief uit het meerjarenbeleidsplan: “Samen zwermen” en “Ontdek jouw Flevoland, in Het Flevolands Archief”, en is daarnaast te vinden in diverse Archiefverordeningen waar particuliere archieven en collecties een goede aanvulling zijn op de overheidsarchieven en daarmee een bredere kijk geven op het beeld van de maatschappij. Samen met partners en erfgoedinstellingen zorgen we voor het veilig stellen van de belangrijke bronnen voor Flevoland. We gebruiken daarbij de methodiek van de hotspots, zoals hierna toegelicht wordt.

Hotspot-archivering

Hotspots zijn bijzondere gebeurtenissen of kwesties die voor maatschappelijke beroering zorgen. Om die gebeurtenis te kunnen reconstrueren wordt extra materiaal blijvend bewaard. De overheden stellen zelf vast wat hotspots zijn voor hen. HFA heeft een Handreiking opgesteld om de overheden te helpen bij het signaleren, aanwijzen en verder invullen van zulke hotspots. De mogelijke hotspots zijn voor HFA ook belangrijk om particuliere archieven en collecties veilig te stellen.

De komende maanden worden gebruikt voor het eerst uitvoeren van de monitor. Op die manier zwermen we met overheden en particulieren samen voor het veilig stellen van bronnen voor de Flevolandse geschiedenis. Na deze ervaringen zal hotspot-monitor en hotspot-archivering meer en meer een regulier proces worden.

3. Kennisname en steun

Het bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van de wijze waarop HFA invulling geeft aan de doelstellingen uit het Meerjarenbeleidsplan; en dit te ondersteunen. Er worden hiervoor geen extra middelen gevraagd. De steun is van belang voor HFA en de deelnemers aan de GR die het bestuur vertegenwoordigt. Hotspots zullen immers door de zorgdragers zelf worden vastgesteld.

4. Wat zijn de personele en budgettaire gevolgen

Er zijn geen personele en budgettaire gevolgen. Het uitvoeren van taken op het gebied van verwerven en toegankelijk maken vindt zowel plaats binnen de personele begroting als middels projecten. De projecten dienen om ervaring op te doen met hotspotarchivering, om meer archieven toegankelijk te maken. Voor projecten zal in incidentele financiering plaatsvinden passend in de begroting HFA.

Het bestuur wordt gevraagd:

1. Kennis te nemen van de notitie, inclusief Acquisitieplan en Handreiking hotspot-monitor.
2. Uitspreken van steun voor de ingeslagen weg.